

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională poli-
tică-poporală înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 160—
Pe o jumătate de an Lei 80—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
(lângă Poșta)

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12

Prețul inseratelor:

Un șir pe lit 8 Lei pentru fiecare publicație

Plecarea dlui M. Popovici dela ministerul de finanțe

Am scris în numărul trecut, că dl Mihai Popovici s'a retras din fruntea ministerului de finanțe, pentru a nu mai da loc la atacuri din partea acelor, cari îl irvinuiau că e rudă (cumnat) cu noul regent Sărățeanu. Ministerul de finanțe a fost luat în mod provizor de dl Iuliu Maniu. La plecarea dl ministru M. Popovici a ținut o frumoasă vorbire, de „rămas bun” funcționarilor dela ministerul de finanțe. La vorbirea dlui Mihai Popovici a răspuns dl Iuliu Maniu educând cuvinte de laudă dlui M. Popovici. Dl prim-ministru a spus între altele următoarele:

„Tin să arăt, că d'ea a fost acela, care a pus în aplicare cele mai importante gânduri politice ale guvernului nostru. Întreaga dezvoltare a țării atâră de buna rânduire a vieții financiare și economice a țării. Prin urmare guvernul Majestății Sale a avut mai întâi în vedere punerea în ordine a vieții financiare a statului și acum, după 11 luni de activitate a guvernului, trebuie să constat cu multă satisfacție, că acest gând guvernului și la împlinit numai prin munca, devotamentul și curajul dlui ministru M. Popovici.

Dacă ne vom da seama că în străinătate dl Popovici a făcut împrumutul de stabilizare, împrumutul de dezvoltare sănătoasă economică și financiară a țării, că a organizat din nou raporturile Băncii Naționale cu statul nostru, că a stabilitat așa încât nu mai poate fi atacat leul nostru și, în afară de aceasta, cu cunoștințele vaste, a știut să organizeze din nou contabilitatea generală a statului, a putut să organizeze Curtea de conturi, astfel ca să asigure și în viitor buna ordine pusă în finanțele țării și dacă pe lângă aceasta opinia publică va ști să aprecieze curajul financiar extraordinar cu care a luat marea răspundere a reducerii din bugetul statului a unei întregi serii de cheltuieli și urcarea impozitelor absolut necesară pentru ca să pună ordine în viața financiară, opinia publică și d-voastră vă veți convinge că prin

activitatea și devotamentul ce a fost în concordanță cu nevoile acestei țări, epoca în care dsa a condus acest departament, rămâne o epocă istorică în viața financiară și economică a țării.

Mihai Popovici
fost ministru de finanțe.

Dacă în momentul acesta pleacă din fruntea ministerului, nu înseamnă că dl M. Popovici nu va continua opera sa de bărbat de Stat și de împlinitor al gândurilor superioare puse în serviciul națiunii spre binele și propășirea țării.

Despărțirea este pe timp scurt și sunt sigur că în curând se vor deschide noi căi pentru valorificarea puterii sale de muncă, a energiei sale și a talentelor sale pe tărâmurile vieții noastre publice.

Dl ministru V. Madgearu serbătorit în Franța și Belgia

În numărul trecut am scris, că dl ministru al industriei și comerțului V. Madgearu a fost sărbătorit o săptămână întreagă de cei mai mari bărbați politici, financiari și fabricanți englezi. Același lucru s'a repetat și la Paris. Marți 15 Octombrie a trecut în Belgia, unde de asemenea a fost primit cu mare însufleșire. În onoarea ministrului României s'a dat o mesă la Bruxelles, la care au luat parte ministrul de externe al Belgiei și ministrul Franței.

Cu această ocazie a fost laudat dl V. Madgearu pentru legea minelor și legea comerțului. A răspuns foarte frumos la toate vorbirile dl V. Madgearu arătând, că România a trecut peste perioada critică financiară. În România, pe lângă planul de stabilizare și echilibru l bugetar, s'a schimbat și se vor mai schimba fundamental unele legi. A explicat toate legiurile aduse de guvern, stărind în decisebi asupra celor economice.

La urmă dl ministru Madgearu a invitat Belgia la o conlucrare economică cu România, care dorește să încheie cât mai curând un tratat comercial cu Belgia. Vorbirea dlui ministru a fost mult aplaudată, iar ziarele scriu pagini întregi despre România.

Expoziția dela Barcelona

În unul din cele mai mari porturi de mare ale Spaniei, la Barcelona, s'a deschis în anul acesta o frumoasă expoziție. La expoziție iau parte toate statele civilizate. Loc de frunte în expoziție are și România. La deschiderea expoziției românești, care a avut loc în luna trecută, a luat parte Regele și Regina Spaniei, iar din partea guvernului român dl V. Madgearu. Expoziția românească a plăcut mult străinilor. În deosebi a impresionat pe străini țeșturile și chindiseliile poporului român. Regina Spaniei nu avea cum se despărți de lucrurile românești duse la expoziție. Chipul de alături arată pavilionul, unde se află expoziția României, ce ne-a făcut multă cinste

Pavilionul României la expoziția din Barcelona.

INFORMAȚIUNI

M. S. Regele și-a luat reședința de iarnă în capitală, unde s'a întors dela Sineia Sâmbătă 19 Octomvrie a. c. În Gara de Nord a fost primit de dl Iuliu Maniu împreună cu ceilalți miniștri și șefii ai autorităților din capitală.

Intoarcerea în țară a dlui ministru V. Madgearu. Luni 21 Octomvrie 1929 a sosit din străinătate în capitală dl ministru al industriei și comerțului Virgil Madgearu. Scopul călătoriei d-sale în străinătate a fost, ca să atragă privirea străinătății spre țara noastră. Cum a fost primit în străinătate o spun m. lilele banchete ce s'au dat în cinstea ministrului nostru și laudele ce se aduc țării prin gazetele din spusul Europei.

Statuia lui Avram Iancu la Cluj. Catedrala ortodoxă din Cluj este aproape terminată. În fața Catedralei se va ridica o statuă a lui Avram Iancu. Comitetul condus de dl general Petala a stăns până acum cinci milioane lei pentru această statuă. Se va face o statuă demnă de memoria regelui munților.

Cele mai multe cereale în anul acesta le-am vândut în Germania. După numărătoarea făcută, ca să se știe unde și la cine am exportat cerealele, rezultă că 85 la sută din bucate au fost duse în Germania. — Se crede că și porumbul cel mai mult o să fie vândut tot în Germania.

Drapelul Ligii Națiunilor. Societatea Națiunilor s'a hotărât să-și facă un steag al ei, care să fie pus pe palatul Ligii la toate ședințele și parăzile. Pentru felul cum să fie acest drapel s'a făcut un concurs. Dintre modelele înaintate până acum, două sunt mai frumoase. Unul alb de tot și cu Mântuitorul Isus, binecuvântând și spunând oamenilor cuvintele: „Iubiți-vă unii pe alții“. Al doilea este din șapte culori ale curcubeului și scrie pe el cuvântul „Pax“, adică pace. — Să vedem acum pe care-l va alege comisia Ligii.

Dl Dr. Gr. Cristescu, fost profesor la Academia teologică din Sibiu, este ales și numit profesor la facultatea teologică din București. — Felicitările noastre!

Cununie. D-șoara Sisi Hurbeanu și dl Dr. Gh. Stănescu prof. la Academia teologică din Cluj, își vor serba cununia religioasă în Catedrala ortodoxă din Sibiu, la 27 Octomvrie 1929, orele 7 seara. Felicitările noastre.

Pățania unui fost senator liberal. În județul Timiș Torontel situația liberalilor este ca și în restul țării, destul de vitregă pentru ei și iată de ce: Ziarul „Patria“ spune, că fostul senator Dr. P. Obădeanu și-a luat curejul în dinți și a început corțesirea politică pe sate. Cel dintâiu sat pe care l-a cercetat a fost satul Rudna. Nici ura nici alta a început să critice și să batjocorească guvernul așa cum știu liberalii să o facă. Sătenii în fața acestui lucru l-a poftit să tacă și să-și adune tînchilele și să plece altundeva, cu vorbe slabe de acelea. Dl Obădeanu supărat foc a plecat amenințând poporul că o să vină ei liberalii și atunci o să le ia tot pământul înapoi. La aceste vorbe poporul i-a răspuns în cor. „Le va lua poate nepoților, nouă la nici un caz“. Dr. Obădeanu a pus capul în pământ și a șters-o că a văzut că nu-i de glumă cu poporul.

Un aeroplan uriaș. Uzinele Dornier din Germania au făcut un aeroplan uriaș intitulat „Do. X.“ În el încap 150 persoane. Până acum este cel mai mare avion de pe lume. — În timpul din urmă se constată o tot mai mare întrecere în construcția de aeroplane.

Contele Bethlen se grăbește să declare, că Ungaria nu va recunoaște datoriile de războiu. Ungaria pe lângă alte sarcini vechi de războiu are o seamă de datorii, care se regulează acum în conferința dela Paris. Contele nu stă în Ungaria așa bine cu popularitatea și atunci, ca să și mai prelungiască viața de guvernământ, a făcut niște declarații patriotice, care au încălzit pe toți ungurii. Săracii de ei, îl cred pe Contele, numai că uită, că el n'are nici o putere, fiindcă datoriile și reparațiile se hotărăsc de comisiile dela Paris.

Cât se bea la noi. O statistică făcută de minister arată, că în anul 1914 s'a beut la noi de 11 miliarde lei. Din această sumă 6 miliarde au fost date pe cea mai otrăvitoare beaură, pe spirt și țuică. Această sumă, care este a treia parte din bugetul țării, împărțită pe cap de om, vine de fiecare 49 litri de beaură, în preț de 3520 lei anual. — Că a putere de ban se aruncă pe otravă.

Un ceas ce umblă netras. Intre născocirile de tot felul, ce uimesc astăzi lumea, este și invenția unui inginer elvețian, care a făcut un ceas ce nu mai trebuie niciodată tras.

Anglia a oprit vinderea copiilor în China. În China era obiceiul, ca părinții săraci să-și vândă copiii, dacă nu mai avea cu ce-i ține, sau se urau de ei. Gazetele spun, că în anul 1921 s'au vândut la târgul de copii, în China, peste 50 000 de copii. Guvernul Angliei a luat toate măsurile, ca să se oprească pentru totdeauna acest obiceiul sălbatec și urât.

Iar se pușcă după oamenii politici în Bulgaria. În seara zilei de 17 Octomvrie 1929, patru persoane necunoscute au tras asupra secretarului general al organizației macedonene, V. Vasilef, 20 de focuri de revolver. Au fost grav răniți V. Vasilef și A. Avramof. Ceice au pușcat și-au văzut de drum, așa că n'au putut fi prinși.

O femeie naște trei copii. În comuna Sculeni, femeia Elisabeta Musteașă a născut trei copii. Toți copiii trăesc și mama lor încă se simte foarte bine.

Un lucru ce a frământat mult pe Papa. Regele Italiei a anuțat pe Papa, că voiestă să-i fasă o vizită. Vizita aceasta cerea ca și Papa să-i facă Regelui o vizită, dar acum nu putea eși din Vatican. După multă socoteală totuși a fost găsită o cale de eșire din aceasta încurcătură domnească. Regele și Regina Italiei vor fi găzduiți în niște case tot în Vatican, pentru ca să le poată înoarce Papa vizita și numai după aceea vor pleca la palat. Tot e bine că au și ei ceva de lucru.

Se bea țuica și acum în America. Ziarele aduc vestea că agenții de urmărire au cercetat în ziua de 17 Octomvrie 1929 deodată 35 de locuri și ascunzători a contrabandiștilor de băuturi alcoolice. Rezultatul acestei cercetări s'a încheiat prin arestarea a 32 de contrabandiști. Cu acest prilej a fost descoperit foarte mult alcool în pivnițe subpământene. S'a găsit o stație de radio care era în legătură cu vapoarele ce purtau vinuri și licheoruri. A mai aflat și șase vapoare înarmate cu mitraliere și chiar cu tunuri mici. Cu aceste vapoare duceau dela depozite beaurile și pentru ca să nu fie date în vileag de agenți erau înarmate și gata de luptă cu acestea.

Și pielea de șarpe se folosește. Mulți vor crede, că pielea de șarpe nu-i bună de nimic. E foarte mult folosită și bine plătită. Din piele de șarpe se fac pungii, ghetete la cocoane, curele și alte. Într'un an în America au fost lucrate o jumătate de milion de piei de crocodili, un milion de piei de șopârle și o jumătate de milion de piei de șerpi.

Prima femeie înscrisă în partid politic în România. Potrivit noiei legi administrative, femeile cu mai multă carte încă au drept de vot la comună. În Iași s'au înscris 1400 de femei pentru votare. D-na Dr. Halperin a făcut cerere să fie înscrisă în partidul național țărănesc. Comitetul de conducere a aprobat cererea, așa că d-na Halperin e pti na femeie din România înscrisă în partid politic. De acum înainte să vezi politică.

Câte femei au rămas nemăritate în Europa. După niște numărători, făcute ca să se afle câți bărbați și câte femei sunt în Europa, s'a găsit că sunt cu 18 milioane femei mai multe decât bărbați. În Viena de exemplu sunt cu 250 000 de femei mai multe ca bărbați. În Germania sunt 2 milioane și jum. femei mai multe decât bărbați. În Italia un milion. În Rusia patru milioane. Dacă se mai socotesc că mulți bărbați, mai ales la orașe, rămân burlaci, câte femei trebuie să-și ia gândul dela măritat.

Cinematograful „Apollo“ din Sibiu, rulează, începând cu 26 Oct. c., ultimul și cel mai nou film al marilor comici ai lumii: „Pat & Patachon în Africa“. — Muzică plăcută și aleasă la fiecare reprezentație.

Exhumarea osemintelor lui Andrei Bârseanu

Primim spre publicare următoarele rânduri, cătoro cu plăcere le facem loc:

În ziua de 26 Octomvrie a. c., se va face la cimitirul din Sibiu, exhumarea rămășițelor pământ și ale celui ce fost Andrei Bârseanu și transportarea lor la Brașov, pentru a fi eșezate, în ziua de 27 Octomvrie a. c., sore vecinică odihnă în cavoul familiar.

Regretatul a fost una din personalitățile proeminente ale vieții culturale din Ardeal, punându-și munca sa întreagă în slujba bisericii, școlii și culturii românești. A fost profesor la școlile românești din Brașov, președinte al „Astrei“, membru al Academiei Române, iar în 1919 unul dintre președinții marelui stat național.

Biserica, Astra și Școala din Ardeal, păstrându-i toată recunoștința pentru laborioasa-i activitate, cu prilejul exhumării și înhumării, va aranja o pioasă ceremonie de comemorare, la care roagă publicul și în special, pe foștii săi elevi și prieteni, să participe: în Sibiu în ziua de 26, ora 11^{1/2}, la cimitirul central și în Brașov în ziua de 27, ora, 11^{1/2}, la cimitirul din Groaveri.

În numele comitetului organizator:
ss. Mitropolit Nicolae.

Văd. Catinca A. Bârseanu, precum și familiile Ion Brogu cu fiii, Costanța și Dumitru Evolceanu, Pia și Anastase Bârseanu, Colnelia și Tiberiu Eremie, fac cunoscut, că Sâmbătă în 26 Octomvrie a. c., ora 11^{1/2} a. m., se va face exhumarea osemintelor din cimitirul Central din loc, a neuitatului și iubitului lor Andrei Bârseanu decedat în 19 August 1922, fost profesor, membru al Academiei Române; Președinte al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român; Director regional al învățământului secundar din Regiunea Sibiu, etc.

Osemintele se vor transporta la Brașov, pentru a fi depuse în cavoul său din cimitirul din „Groaveri“ — Duminecă în 27 Octomvrie a. c. la ora 11^{1/2} a. m., după oficierea serviciului divin și a parastasului pentru veșnica lui pomenire.

Pentru Onor. persoane, cari ar avea dorința a asista la ceremonia exhumării dela cimitirul Central, va sta la dispoziție un tramvai electric la ora 11 a. m. înaintea hotelului Boulevard.

Editura și tiparul: „Tipografie Poporului“
Redactor responsabil: H. N. Bratu

Pregătiri pentru noul buget

Ministrul de finanțe din bună vreme a dat îndrumări tuturor ministerelor, să înceapă lucrările pentru noul buget. În urma instrucțiilor date din partea d-lor C. Rist, Iuliu Maniu și Mihai Popovici, se vor ține din buget toți diurniștii (funcționarii ajutători) și vor fi pensionați o mulțime de funcționari.

Vor fi scoase din buget o seamă de instituții autonome, așa că bugetul anului viitor va fi scăzut cu aproape 10 miliarde lei.

Semne de întărirea păcii între popoare

Primul ministru al Angliei, dl Mac Donald, a cercetat în săptămânile trecute pe președintele Americii dl Hoover. Această vizită a făcut-o cu scopul de a întări și mai mult, printr-o înțelegere comură, pacea între popoare. Timp de mai multe săptămâni conducătorii acestor țări mari (Anglia și Statele Unite) au cercetat și au chibzuit asupra mijloacelor de a pune capăt războiului.

Gândul de a curma războiul dintre neamuri, frământă mintea oamenilor mari încă din momentul când s'a vărsat prima picătură de sânge în războiul mondial. Numai că e o problemă (afacere) mare și grea, pe care o poate deslega numai capii statelor mari și puternice.

Știm cu toții, că s'a semnat în 27 August 1928 de către 56 de state pactul Kellog, prin care se obligă că-și vor regula toate neînțelegerile pe cale de negocieri pașnice. Cu toate că și-au luat acest angajament, totuși nici unul din ceice au subscris nu cred că nu va mai fi războiu. De aceea fiecare stat se înarmează cum poate mai bine. Adecă voim să spunem, că mai trebuie încă mult timp până vom ajunge la acel ideal, ca să nu mai fie războiu.

Mulți spun, că vom ajunge aci cât mai repede, dacă statele mari se vor pune în fruntea acestei idei de pace. Anglia și America, însuflețite de această idee, au și pornit la fapte.

În această întâlnire, a președintelui Americii și cu primul ministru englez, s'au aranjat o seamă de lucruri, cu cari s'a făcut un pas mai înainte. Guvernele acestor țări s'au obligat unul față de celălalt, ca să facă tot posibilul să aplice în politica statului angajamentul, că nu va mai face războiu și va lucra pentru menținerea păcii în lume.

Au hotărât ca să se facă tot ce se poate ca să nu se mai poată ivi conflicte între America și Anglie. Anglia și America au hotărât să reducă din armată și din vasele de războiu. A invitat pentru luna Ianuarie și pe alte state la o înțelegere de reducere a armatei și a vaselor de războiu.

Sunt semne bune, dar când te afli în fața unei mișcări, cum este cea din Germania și conflictul dintre Rusia și China, unde surt și acum hățuveli, apoi te face să zici: Sună frumos cuvintele spuse, dar să vedem cum se vor pune în practică.

Se încearcă cu alte metode stingerea sondei dela Moreni

La Moreni sonda aprinsă continuă să ardă și să devină din zi în zi tot mai primejdioasă. Metodele de stingere folosite până acum au fost lăsate. Nu se mai sapă nici la tunel unde mai sunt încă 70 de metri de săpat. Pe deoparte e primejdios pentru muncitori săparea mai departe a tunelului, pe de altă parte s'a schimbat și situația de astăveară a coloanei de foc.

În fața acestor noi stări se crede, că ar fi bine să se încerce stinsul la supra-

față. Dintre toate metodele de stingere prezentate comisiei, s'a ales a dlui Nelson, inginer român-american. Aparatul dlui Nelson se cheamă „Cupa Minelor”. Se pun mari speranțe în reușita dlui Nelson, care a mai stins zeci de sonde în America.

Bine ar fi să se stingă odată focul, că în fiecare zi sunt pierderi foarte mari, nu numai că se ard gazele dela sonda Nr. 160, dar nu se poate lucra nici la cele din jurul ei.

Sfințirea steagului organizației național-tărăniste din Cunța

Duminecă 20 Octombrie 1929 a avut loc, în cadrul unei însuflețite serbări, sfințirea steagului organizației național-tărăniste din comuna Cunța, jud. Sibiu. La această serbare au luat parte: dl deputat Nicolae Bratu cu Dna, dl Dr. C. Stefan prefectul județului, dl I. Bratu pretor, dl V. Fodor profesor, o seamă de intelectuali din Cunța și jur și delegați din comunele: Miercurea, Doștat, Vingard, Drașov, Sângătin, Cut, Boz, Gârbova, Slimnic.

Dl deputat Bratu, nașul steagului, a fost primit, la o depărtare de un kilometru, de către o grupă de călăreți. La marginea satului a fost întâmpinat de poporul din Cunța în frunte cu președintele organizației Gh. Babeș, care în cuvinte alese urează oaspeților bun sos. După ce fanfara Cunșenilor a cântat „să trăiască”, a răspuns mulțumind pentru primire dl deputat Bratu.

La orele 4 în mijlocul comunei s'a oficiat sfințirea steagului. După ce a fost sfințit a trecut alături de cele 7 steaguri surori, venite să asiste la această serbătoare. La urmă, în cuvinte bine alese părintele I. Crăciun, arată poporului ce simbolizează un steag.

A luat apoi cuvântul dl deputat N. Bratu, făcând un expozeu al situației politice, stăruiind îndeosebi asupra problemelor economice. A arătat că partidul național este un partid al poporului. Se adresează în special tineretului, nădejdea de mâine a statului, ca să lucreze și să facă cu toții zid puternic în jurul partidului național-tărănesc. Cei de față au ascultat cu interes întrerupând cu furtunoase aplauze în repetate rânduri.

Dl Dr. C. Stefan, prefectul județului, a arătat strădaniile depuse de guvern pentru crearea unei vieți mai fericite și mai ușoare pentru plugari. La urmă explică poporului pentru ce nu răspunde atacurilor țigănești făcute de foaia partidului liberal.

Dl profesor V. Fodor, aduce salutul fraților din județul vecin Târnava-mică și își exprimă bucuria pentru însuflețirea ce o vede la poporul adunat la acest praznic.

Președintele organizației dl Gheorghe Babeș din Cunța, mulțumește dlui deputat Bratu și dlui prefect Stefan pentru cinstea ce a făcut comunei, prin participarea la sfințirea steagului lor. La baterea cuielor s'a strâns 7000 lei.

Serbarea a luat sfârșit pe inserate, când o parte din publicul adunat s'a încins într-o mare horă de înfrățire, în sunetul celor 5 fanfare (din Cunța, Sângătin, Vingard, Doștat și Boz) și a drapelelor ce fălăiau în razele asfințitului de soare.

După aceasta a avut loc o masă comună la școală, unde de asemenea s'au mai ținut vorbiri în cinstea conducătorilor de azi ai țării, iar dlui președinte al partidului și prim-ministru al țării Iuliu Maniu s'a propus trimiterea unei telegramme omagiale.

La orele 9, în sunetul fanfarelor și în cadrul unor însuflețite manifestări de bucurie, oaspeții au plecat la Sibiu.

Un participant.

Întoarcerea unui prizonier din Rusia după 17 ani

În săotămâna trecută s'a întors acasă, în comuna Rășinari, după 17 ani de armată și prizonier în Rusia, soldatul Șerban Lac. Întoarcerea acestui soldat, după atâta amar de timp, ne-a trezit curiozitatea și interesul de a-l cunoaște, de a sta de vorbă cu el și a-l întreba cum a venit din Rusia, cu cine a mai venit, pe cine mai cunoaște și cum sunt lucrurile prin țara bolșovizilor. L-am căutat să vorbesc cu el nu numai pentru

a-mi potoli curiozitatea personală, ci pentru a face cunoscut cititorilor noștri această întoarcere în setul său, la familia sa, după ce a rătăcit prin lume 17 ani. Nu e lucru de glumă și în același timp plăcut să rătăcești sub peză și baionetă aproape o viață întreagă.

Șerban Lac a uitat limba românească

Când am plecat să-l aflăm pe acest om socotit pierdut, căci soția și copilul primea pensie și a fost împroprietărită, mi-am ales eu câteva întrebări, pe care voiam să i-le pun. Dar ce să vezi, ajuns odată în feța lui Șerban Lac, am fost nevoit să-mi schimb planul, adecă să las întrebările acelea și să aleg altele mai mărunte, fiindcă vorbea foarte rău românește, îl vedeam cum se chinase să afle cuvinte să-mi răspundă la întrebări. De povestit nici vorbă să fi poată povesti ci răspunde doar prin două-trei cuvinte la întrebări și acestea cu accentul rusesc.

Mereu se scuza să-l iert că nu mai poate vorbi românește, fiindcă n'a mai auzit de multă vreme limba românească. Spunea să-l mai las câteva zile să i se mai deslege limba și atunci o să-mi povestească atâtea întâmplări, încât s'ar putea scrie o bibliotecă întreagă.

Povestea vieții lui Lac

Acum să intrăm în povestea vieții a acestui om pe deștit de soarte să rătăcească printre străini cea mai frumoasă parte din viața sa. Șerban Lac, de loc din Rășinari, lângă Sibiu, în anul 1912 a fost recrutat ca toți feciorii și chemat să-și facă slujba la împăratul. A făcut cătănia la Regimentul 31 din Sibiu. După ce a fost eliberat de armată s'a căsătorit și el ca și ceilalți feciori din sat. Deabia a trăit cu soția câteva luni și a fost chemat în 1913 la concentrare în Boznia și Herțegovina. La plecare a lasat soția și un copil de 2 luni. Odată chemat și îmbrăcat n'a mai lăsat arma din mână, căci după cum e bine știut, în luna Iulie din anul 1914 s'a aprins chibritul, cu care s'a atârnat focul marelui războiu.

Lac al nostru a fost dus în Muntenegru, pe frontul Italiei, în Sârbia, în 1915 iar în Italia, de acolo în Galiția, și apoi în Bucovina. În 1916, la 28 Noembrie, a fost luat prizonier în lupta dela Cărlibaba. Prizonierii de aci au fost duși 15 zile pe jos și apoi închiși într'un lagăr la Novgorod. Acolo a rămas Lac până în anul 1917, când a fost scos și dus să lucreze la ghețe — am uitat să spun că este pantofar de meserie — la un mere atelier al statului.

În lagărul dela Novgorod erau peste 100 de români, între cari și opt consăteni de ai lui Șerban. Din acest motiv n'ar fi voit să se despartă de ei, dar de frică ca de voce bună a trebuit să plece.

L'am întrebat, dacă mai știe ceva de acei opt consăteni și mi-a răspuns, că de când a plecat nu mai știe nimic de ei. — Cum aci cu noi, era și soția lui, am întrebat-o pe ea: Căți s'au întors până acum în Rășinari din acei 8 ce au fost în lagăr cu Șerban? Mi-a răspuns, că s'au întors până acum numai doi și de ceilalți nu se mai știe nimic.

În acel atelier de ghețe din Moscova, luat de bolșovichi, cum spune Șerban Lac, a lucrat până în momentul plecării numai pentru tăbac, pâine și apă.

Despre încheierea păcii n'a auzit până în 1919, pela sfârșitul anului. Despre România Mare a aflat cu ocazia manifestației de protest a rușilor pentru Bessarabia. În anul 1923 rușii au ținut o mulțime de adunări, unde se spune, că România a luat pe nedrept Rusia Bessarabia, care este rusească. Atunci a știut Lac despre România Mare.

Cum a putut scăpa din Rusia

A mai spus, că a încercat în repetate rânduri să vină acasă, dar n'a putut. A încercat să scape cu ajutorul doctorilor unguri, dar nici așa n'a fost lăsat dela atelier. A fugit de acolo, dar a fost prins și dus iarăși înapoi. A încercat pela toate Consulatele să-și facă acte și să vină în țară, dar Consulatele străine nu i-au putut da pașaport. Ungurii, Sâbii căpătau pașapoarte numai Românii nu puteau pleca, fiindcă nu avem Legație în Rusia. A încercat toate căile, norocul a fost, că s'a aflat în oraș și a putut să umbre. Dela Legația franceză i-a dat sfatul ca să facă o cerere la Crucea Roșie și să-și înainteze toate actele. Așa a și făcut.

